

Sygn. akt: WZ 15/13

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Piotr Hofmański

w sprawie ppłk. rez. M. L., oskarżonego z art. 212 § 2 k.k. po rozpoznaniu w Izbie Wojskowej na posiedzeniu w dniu 18 września 2013 r. wniosków oskarżonego ppłk. rez. M. L. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego E. M., J. B. R., J. S., W. B., A. T. i sędziego Wojskowego Sądu Okręgowego delegowanego do Sądu Najwyższego płk. K. M. oraz wszystkich sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Wojskowej od orzekania w jego sprawie

p o s t a n o w i ł:

- 1. nie uwzględnić wniosków ppłk. rez. M. L. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego E. M., J. B. R., J. S., W. B., A. T. i sędziego Wojskowego Sądu Okręgowego delegowanego do Sądu Najwyższego płk. K. M.;**
- 2. pozostawić bez rozpoznania wnioski o wyłączenie pozostałych sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Wojskowej.**

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2013 r., w toku posiedzenia Sądu Najwyższego – Izba Wojskowa, przedmiotem którego miało być rozpoznanie środków odwoławczych wniesionych od postanowienia Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 maja 2013 r., oskarżony ppłk rez. M. L. złożył wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego wyznaczonych do rozpoznania tej sprawy, tj. E. M., J. B. R. i J. S. z uwagi na fakt, że wobec niektórych spośród nich toczy się postępowanie karne przed Sądem Rejonowym w W. - Wydział VII Karny. Wskazał nadto, że już wcześniej złożył wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów Izby Wojskowej Sądu Najwyższego, który oczekuje na rozpoznanie w Izbie Karnej tego Sądu.

Na posiedzeniu w dniu 6 sierpnia 2013 r., wyznaczonym w celu rozpoznania opisanego wniosku o wyłączenie sędziów, oskarżony złożył wniosek o wyłączenie orzekającego składu, tj. sędziów Sądu Najwyższego W. B., A. T. i sędziego Wojskowego Sądu Okręgowego delegowanego do Sądu Najwyższego płk. K. M. oraz wszystkich sędziów Sądu Najwyższego orzekających w Izbie Wojskowej. Uzasadniając ten wniosek wskazał na hierarchiczne podporządkowanie sędziów Izby Wojskowej Prezesowi kierującemu pracami Izby – J. G., który jest do niego negatywnie nastawiony i co do którego bezstronności ma wątpliwości, jak również ze względu na to, że brał on „czynny udział w przekształcaniu wojskowego wymiaru sprawiedliwości”, za co był nominowany przez czasopismo „[...]” do nagrody [...]. Odnosząc się zaś do wniosku o wyłączenie sędziego delegowanego płk. K. M. podniósł, że w postanowieniu w sprawie WO 30/11 Sąd Najwyższy uznał, iż istnieje uzasadniona wątpliwość co do bezstronności tego sędziego wobec niego (k.47-48).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wnioski oskarżonego ppłk. rez. M. L. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego E. M., J. B. R., J. S., W. B., A. T. i Sędziego Wojskowego Sądu Okręgowego delegowanego do Sądu Najwyższego płk. K. M. nie zasługują na uwzględnienie.

Z analizy złożonych przez ppłk. rez. M. L. wniosków wynika, że opierają się one o przesłanki zawarte w art. 41 § 1 k.p.k. Mając na uwadze treść tego przepisu podkreślić należy, iż sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego

rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Ustawa wymaga, aby wątpliwość co do bezstronności sędziego była "uzasadniona", a więc musi być ona poważna i istniejąca obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym przeświadczeniu strony. Powołany przepis nie ma bowiem na celu stworzenia podstaw do wyłączenia przez stronę sędziego, uznanego przez nią za nieodpowiadającego subiektywnemu pojmowaniu jej interesów (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2008 r., III KK 73/08, LEX nr 465883; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 1 sierpnia 2001 r., II AKo 312/01, LEX nr 49347; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2001 r., II AKo 43/01, LEX nr 48436). Podkreślić należy, że okoliczności wskazujące na brak obiektywizmu sędziego powinny dotyczyć indywidualnie konkretnego sędziego wchodzącego w skład sądu. Obowiązująca procedura nie przewiduje bowiem zbiorowego wyłączenia od orzekania wszystkich sędziów danego Sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2006 r., V KO 102/06, LEX nr 324795; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25 kwietnia 2001 r., II AKo 43/01).

Wnioski oskarżonego ppłk. rez. M. L. nie czynią zadość powyższym wymogom. Żaden z wymienionych wyżej argumentów w najmniejszym nawet stopniu nie uzasadnia twierdzenia, że w sprawie istnieją okoliczności, które mogłyby wywołać wątpliwości co do bezstronności któregośkolwiek z wymienionych z nazwiska sędziów. W szczególności trudno poważnie traktować wywód, że Prezes Izby Wojskowej jest do niego negatywnie ustosunkowany, co – w związku z hierarchicznym podporządkowaniem – wpływa na bezstronność pozostałych sędziów. Pomijając całkowitą gołosłowność powyższego twierdzenia, zauważyć należy, że ignoruje ono zasadę niezawisłości sędziów w zakresie orzekania. Uwagi wnioskodawcy związane z rolą Prezesa Izby Wojskowej w reformie sądownictwa wojskowego jawią się jako zupełnie oderwane od racjonalnych powodów uzasadniających ewentualny wniosek o wyłączenie sędziów.

Za całkowicie chybioną uznać należy także próbę wyłączenia sędziów poprzez sugestię, że w stosunku do niektórych z nich toczy się postępowanie karne przez Sądem Rejonowym w W.. Wnioskodawca nie tylko że nie wskazał

konkretnych sędziów, których postępowanie to miałyby dotyczyć, ale również nie uzasadnił ewentualnego związku takiego postępowania z jego osobą oraz wpływu tej okoliczności na wątpliwości co do bezstronności sędziów. Zważywszy, że argument ten został podniesiony wobec sędziów uczestniczących w posiedzeniu w dniu 16 lipca 2013 r. należy zauważyć, że w Sądzie Rejonowym w W. nie toczyły się żadne postępowania przeciwko sędziom E. M., J. B. R. i J. S. (k – 44) i wobec żadnego z sędziów Izby Wojskowej Sądu Najwyższego nie toczy się postępowanie o uchylenie immunitetu (k – 42). Ponadto postanowieniem z dnia 4 września 2013 r., sygn. akt II Kp [...], Sąd Rejonowy w W. utrzymał w mocy postanowienie Prokuratury Rejonowej w W. o odmowie wszczęcia Śledztwa w sprawie przekroczenia w dniu 30 października 2012 r. uprawnień służbowych przez sędziów Sądu Najwyższego Izby Wojskowej przez wydanie postanowienia w sprawie WSP 4/12 pozostawiającego bez rozpoznania skargę M. L. na naruszenie prawa do rozpoznania sprawy bez uzasadnionej zwłoki (w wydaniu tego orzeczenia brali udział sędziowie: J. B. R., E. M. i M. P.).

Jest prawdą, że postanowieniem z dnia 8 lutego 2012 r., WO 30/11, Sąd Najwyższy wyłączył sędziego płk. K. M. od rozpoznania wniosku M. L. o wyłączenie innego sędziego z uwagi na zaistnienie konfliktowej sytuacji, która zaowocowała zainicjowaniem przez wnioskodawcę postępowania karnego. Rzecz jednak w tym, że postępowanie to zakończyło się prawomocnym postanowieniem prokuratora Wojskowej Prokuratury Okręgowej w P. z dnia 11 września 2011 r., SD [...], o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie rzekomego przerobienia przez sędziego M. aktu sprawy [...]. Oznacza to, że również w odniesieniu do tego sędziego nie toczyło się i nie toczy postępowanie karne. Fakt, że wnioskodawca doprowadza do prowadzenia postępowań karnych w sprawie, które nie przekształcają się w postępowania przeciwko osobie, a następnie na tej podstawie wnosi o wyłączenie sędziów, z zachowaniem których łączyć się mają formułowane przez niego zarzuty, powoduje, iż wnioski o wyłączenie sędziów ocenić należy jako zachowanie instrumentalne, zmierzające do sparaliżowania postępowania karnego.

Wniosek o wyłączenie pozostałych sędziów orzekających w Izbie Wojskowej jest w aktualnej sytuacji procesowej przedwczesny. W orzecznictwie dominuje

stanowisko zgodnie z którym, „ (...) jeżeli do udziału w sprawie wyznaczony został konkretny sędzia, to wniosek o wyłączenie sędziego (sędziów) niewyznaczonego do udziału w sprawie, a nawet wszystkich pozostałych sędziów sądu właściwego, aktualizuje się i podlega rozpoznaniu w sposób przewidziany w art. 42 § 4 k.p.k. tylko wtedy, gdy wyznaczony sędzia został następnie wyłączony, a w jego miejsce wyznaczono sędziego objętego tym wnioskiem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., V KK 195/04, OSNKW z 2005 r., z. 1, poz. 5). Zatem od udziału w sprawie „może być wyłączony tylko ten sędzia, który wyznaczony został do jej rozpoznania” (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 sierpnia 2006 r., II AKa 155/06, Prok. i Pr.-wkl. 2007, nr 3, poz. 23). Nie jest więc dopuszczalny wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów danego sądu, skoro nie konkretyzuje przyczyn wyłączenia indywidualnie w stosunku do poszczególnych sędziów. Wniosek taki nie spełnia ustawowych wymogów wskazanych w art. 41 § 1 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 9 lutego 2011 r., II AKo 14/11, KZS 2011, z. 5. poz. 44, czy postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 maja 2012, II AKo 656/12, KZS 2012, z. 10, poz. 64). Nadto „ogólny” wniosek o wyłączenie sędziów umożliwiłby automatycznie wyłączenie wszystkich sędziów nawet tych, którzy nie zostali jeszcze wyznaczeni do rozpoznania konkretnej sprawy, co skutecznie prowadziłby do niemożności rozpoznania sprawy. Nieskuteczny więc procesowo wniosek miałby doniosłe znaczenie prawne. Dlatego też wniosek ppłk. rez. M. L. należało w tym zakresie pozostawić bez rozpoznania.

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.